

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Пламен Стоянов Димитров, дм, член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ПРОФЕСОР по професионално направление 7.4.

Обществено здраве (Логопедия), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ. бр.

82/07.10.2025 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукцията на участника в конкурса:

Документи за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ са подадени само от един кандидат - доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова, Декан, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, доктор по „Специална педагогика (Логопедия)“

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Кандидатът за заемане на академична длъжност „професор“ доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова е вписана в списъка с наукометрични показатели на НАЦИД като доцент в Югозападен университет "Неофит Рилски" по ПН 7.4. Обществено здраве считано от 04.03.2014 г. Представила е всички необходими документи, справки и доказателства, съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Съгласно представената справка, доц. Симонска покрива напълно минималните национални изисквания за придобиване на академичната длъжност „професор“ по 7.4. Обществено здраве (Логопедия).

Доц. Симонска участва в конкурса с 33 научни труда (12 самостоятелни и 21 в съавторство), от които: хабилитационен труд – монография, 11 публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, 21 публикации и доклади, публикувани в нереперирани

списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томовете. Седемнадесет от научните трудове са публикуване в световно известни бази данни – Web of Science, Scopus, CEEOL, ERIH Plus и др., като 4 от тях са в Q4, Q2 и Q1. В допълнение голяма част от научната продукция е представена на значими научни форуми у нас и в чужбина – 38 участия в конгреси и конференции и 10 лекционни курса по програма Еразъм.

Трудовете на доц. Симонска са цитирани 15 пъти в научни издания реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни, 8 пъти в монографии и колективни томовете с научно рецензиране, 16 в нереферирани списания с научно рецензиране. Доц. Симонска от 1999 г. последователно е асистент, старши асистент, главен асистент и доцент към катедра „Логопедия“ във Факултет по обществено здраве, здравни грижи и спорт към ЮЗУ „Неофит Рилски“, като преподавателската ѝ работа е в сферата на обучението на студентите по логопедия. Тя има богата преподавателска дейност, както лекционни курсове (14 броя), семинари, практически упражнения и клинични практики (15 броя) на български език в ЮЗУ „Н. Рилски“, така и лекции и упражнения на чуждестранни студенти по програма Еразъм в ЮЗУ „Неофит Рилски“

Доц. Симонска е ръководител на 9 докторанта, като 4 от тях са защитили успешно, на 18 дипломанта за ОКС Магистър, на 9 дипломанта за ОКС Бакалавър. Тя е ръководител и участник в 20 национални проекта и 8 международни проекта. Директор е на Център по логопедия (ЦЛ) от 2009 г., като има над 3000 ч. клинична практика, към ЦЛ, като допълнително има над 300 часа клинична практика към Университетски център за изследване на заекването от 2000 г. до настоящем (в рамките на научно-изследователска дейност).

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Основните научни приноси на доц. Симонска са в следните области на логопедията (езикова и говорна патология):

1. Заекване в детска възраст.

Научните и научно-приложните приноси в тази област са разработени и представени в хабилитационния труд „Спонтанно възстановяване и терапия на заекване в детска възраст“. Научните приноси са в два основни аспекта – „Фактори за спонтанно възстановяване“ и „Приложение на Лидкомб програма за терапия за ранно заекване“. По отношение на първия аспект са проследени факторите за възстановяване, като се

установява, че децата са предразположени да възстановят плавния си говор при наличие на следните фактори: продължителност на нарушението до 1 година, липса на фамилна обремененост от хронично заекване, наследственост за спонтанно възстановяване, повторение на звукове и срички, чиято честота не надвишават 3 до 4 повторения на лингвистична единица в началото на думата и/или фразата, повторения на думи с ниска честотата и вариативност на нарушената симптоматика, липса и слабо изразена съпътстваща симптоматика, правилно поведение и отношение на родителите към говорната продукция на детето. По отношение на втория аспект е проведено изследване, което проследява прилагането на Лидкомб програма за терапия за ранно заекване. Получените резултати доказват ефективността на терапията, като се установява, че децата се повлияват добре в хода на терапията, независимо от степента на тежест на нарушението. Научните приноси имат и практическо изражение, като се предлагат конкретни насоки за диагностика и измерване на риска за отлагане на терапията, като се предлага модел за вземане на решение за нейното отлагане. Предложени са модели за консултиране на родителите с оглед възстановяване на плавна реч без терапия.

2. Неврогенни комуникативни нарушения и дисфагия.

Научните приноси в тази област включват предложение за систематизиран модел за диагностика на дизартрия, като се доказва приложимостта на спирометрията при придобита дизартрия и се предлага се модел за комплексна оценка и екипен подход при диагностиката и терапията на неврогенните нарушения. Описан е модел за диагностика на детска говорна апраксия и адаптиране на STDAS-2 и са дефинирани ранните белези на детска говорна апраксия. В допълнение са определени клиничните компетенции на логопеда при диагностиката и терапията на дисфагия. В тази област основните научно-приложни приноси са свързани с внедряването на съвременни високотехнологични диагностични и терапевтични технологии в Центъра по логопедия към Югозападен университет „Неофит Рилски“.

3. Фонологично развитие в детска възраст.

В тази област са проучени фонологичните процеси в предучилищна възраст, в съавторство е разработен е тест за диагностика на фонологични нарушения и анализ на фонологичните процеси, като е доказана неговата приложимост. Приложението на тези научни приноси са в основата на разработването на диагностичен инструментариум за диагностика на фонологични нарушения в детска възраст.

4. Приложение на асистиращи технологии в терапията на комуникативните нарушения при деца и подрастващи

С приносен характер е систематичния обзор относно приложението на асистиращи технологии при терапията на комуникативните нарушения, на основата на проучване на световната практика. Създадената платформа ATLog съдържа разработени и апробирани игри за развитие на езиковите и когнитивните умения на деца и подрастващи с комуникативни нарушения чрез приложение на хуманоиден робот, изкуствен интелект и виртуална реалност. Тази приносна област е с голям потенциал за практически приложения, предвид възможностите, които се разкриват при участието интердисциплинарни екипи при разработването на продукти в полза на лицата с комуникативни нарушения. По този начин се обогатява логопедичната практика, което позволява на децата да бъде прилагана терапия чрез използването на актуални асистиращи технологии.

III. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки относно материалите и документите по конкурса. Цялата необходима информация е представена прецизно и изчерпателно. Научната продукция на доц. Симонска се отличава с високо качество, актуалност и с висок потенциал за значителен принос в областта.

IV. Заключение

Въз основа на представените по конкурса материали и анализа на активите в научната, научно-изследователската, учебно-преподавателската и професионалната дейност на доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова категорично заявявам, че тя отговаря на условията за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР”. Нейната квалификация, постигнатите научни, научно-приложни и учебно-преподавателски резултати, както и нейния професионален опит, ми позволяват с пълна увереност и академична отговорност да дам положителна оценка и да подкрепя убедено избора на доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова, за „ПРОФЕСОР“ по професионално направление 7.4. Обществено здраве (Логопедия), за нуждите на Факултет по обществено здраве, здравни грижи и спорт към Югозападен Университет „Неофит Рилски“, Благоевград.

26 януари 2026 г.

проф. д-р Пламен Димитров, дм

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ" БЛАГОЕВГРАД

OPINION

by Prof. Plamen Stoyanov Dimitrov, MD, PhD, member of the scientific jury in a competition for the academic position of PROFESSOR in professional field 7.4. Public Health (Speech Therapy), announced by the South-West University "Neofit Rilski" in the State Gazette, issue 82/07.10.2025.

Regarding: the scientific, applied scientific and professional-academic activities and outputs presented by the participant in the competition:

Documents for participation in the competition for the academic position of "PROFESSOR" have been submitted by only one candidate - Assoc. Prof. Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova, PhD, Dean, Faculty of "Public Health, Healthcare and Sports", South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Doctor of "Special Pedagogy (Speech Therapy)"

I. Summary data on the candidate's scientific outputs and activities

The candidate for the academic position of "Professor" Assoc. Prof. Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova, PhD is listed in the list of scientometric indicators of National Centre for Information and Documentation (NACID) as an Associate Professor at South-West University "Neofit Rilski" in the field of 7.4. Public Health as of 04.03.2014. She has submitted all necessary documents, references and evidence, in accordance with the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation and the Internal Rules for the Development of Academic Staff at South-West University "Neofit Rilski". According to the submitted reference, Assoc. Prof. Simonska fully meets the minimum national requirements for acquiring the academic position of "Professor" in 7.4. Public Health (Speech Therapy).

Assoc. Prof. Simonska participated in the competition with 33 scientific papers (12 individually-authored and 21 co-authored), of which: habilitation paper - monograph, 11 publications and reports published in scientific publications, referenced and indexed in world-

renowned databases of scientific information, 21 publications and reports published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes. Seventeen of the scientific papers are published in world-renowned databases - Web of Science, Scopus, CEEOL, ERIH Plus, etc., with four of them in Q4, Q2 and Q1. In addition, a large part of the scientific output has been presented at significant scientific forums in Bulgaria and abroad - 38 participations in congresses and conferences and 10 lecture courses under the Erasmus program.

Assoc. Prof. Simonska's scientific publications have been cited 15 times in scientific publications referenced and indexed in world-renowned databases, 8 times in monographs and collective volumes with scientific review, 16 in non-refereed journals with scientific review. Since 1999, Assoc. Prof. Simonska has been successively an assistant, senior assistant, chief assistant and associate professor at the Department of Speech Therapy at the Faculty of Public Health, Healthcare and Sports at the South-West University "Neofit Rilski", and her teaching work is in the field of training speech therapy students. She has extensive teaching activities, both lecture courses (14), seminars, practical exercises and clinical practices (15) in Bulgarian at the South-West University "N. Rilski", as well as lectures and exercises for foreign students under the Erasmus program at the South-West University "Neofit Rilski"

Assoc. Prof. Simonska is the supervisor of 9 doctoral students, 4 of whom have successfully defended their dissertations, 18 graduates for the Master's degree, 9 graduates for the Bachelor's degree. She is the supervisor and participant in 20 national projects and 8 international projects. She has been the Director of the Center for Speech Therapy (CST) since 2009, and has over 3000 hours of clinical practice at the CST, and additionally has over 300 hours of clinical practice at the University Center for Stuttering Research from 2000 to the present (within the framework of scientific research activities).

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in the competition

Assoc. Prof. Simonska's main scientific contributions are in the following areas of speech therapy (language and speech pathology):

1. Stuttering in childhood.

The scientific and applied scientific contributions in this area have been developed and presented in the habilitation thesis "Spontaneous recovery and therapy of stuttering in childhood". The scientific contributions are in two main aspects - "Factors for spontaneous

recovery" and "Application of the Lidcombe program for therapy for early stuttering". Regarding the first aspect, the factors for recovery have been traced, establishing that children are predisposed to recover their fluent speech in the presence of the following factors: duration of the disorder up to 1 year, lack of family burden of chronic stuttering, heredity for spontaneous recovery, repetition of sounds and syllables, the frequency of which does not exceed 3 to 4 repetitions of a linguistic unit at the beginning of the word and/or phrase, repetitions of words with low frequency and variability of the disturbed symptomatology, absence and weakly expressed accompanying symptomatology, correct behavior and attitude of the parents towards the child's speech production. Regarding the second aspect, a study was conducted that followed the implementation of the Lidcombe Program for Early Stuttering Therapy. The results obtained prove the effectiveness of the therapy, finding that children respond well to the course of therapy, regardless of the severity of the disorder. The scientific contributions also have a practical expression, offering specific guidelines for diagnosis and measuring the risk of delaying therapy, and proposing a model for making a decision about its delay. Models for counseling parents with a view to restoring fluent speech without therapy are proposed.

2. Neurogenic communication disorders and dysphagia.

Scientific contributions in this area include a proposal for a systematized model for the diagnosis of dysarthria, proving the applicability of spirometry in acquired dysarthria and proposing a model for complex assessment and a team approach in the diagnosis and therapy of neurogenic disorders. A model for the diagnosis of childhood speech apraxia and adaptation of STDAS-2 are described and the early signs of childhood speech apraxia are defined. In addition, the clinical competencies of the speech therapist in the diagnosis and therapy of dysphagia are defined. In this area, the main scientific and applied contributions are related to the implementation of modern high-tech diagnostic and therapeutic technologies in the Center for Speech Therapy at the South-West University "Neofit Rilski".

3. Phonological development in childhood.

In this field, phonological processes in preschool age have been studied, a test for the diagnosis of phonological disorders and analysis of phonological processes has been co-developed, and its applicability has been proven. The application of these scientific contributions is the basis for the development of a diagnostic toolkit for the diagnosis of phonological disorders in childhood.

4. Application of assistive technologies in the therapy of communication disorders in

The systematic review of the application of assistive technologies in the therapy of communication disorders, based on a study of world practice, is of a contributing nature. The created ATLog platform contains developed and tested games for the development of the language and cognitive skills of children and adolescents with communication disorders through the use of a humanoid robot, artificial intelligence and virtual reality. This area of contribution has great potential for practical applications, given the opportunities that are revealed when interdisciplinary teams participate in the development of products for the benefit of individuals with communication disorders. In this way, speech therapy practice is enriched, which allows children to be administered therapy through the use of current assistive technologies.

III. Critical remarks and recommendations

I have no critical remarks regarding the materials and documents of the competition. All the necessary information is presented precisely and comprehensively. The scientific production of Assoc. Prof. Simonska is distinguished by high quality, relevance and high potential for significant contribution to the field.

IV. Conclusion

Based on the materials submitted for the competition and the analysis of the assets in the scientific, research, teaching and professional activities of Assoc. Prof. Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova, PhD I categorically declare that she meets the conditions for holding the academic position of "PROFESSOR". Her qualification, the achieved scientific, applied scientific and teaching results, as well as her professional experience, allow me with full confidence and academic responsibility to give a positive assessment and to support with conviction the choice of Assoc. Prof. Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova, PhD for "PROFESSOR" in the professional field 7.4. Public Health (Speech Therapy), for the needs of the Faculty of Public Health, Healthcare and Sports at the Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad.

January 26, 2026

Prof. Dr. Plamen Dimitrov, MD